

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)		بارم						
۱	در جاهای خالی واژه‌های مناسب بنویسید. الف) در دوران مشروطه نشریه ادبی بهار با مدیریت منتشر می شد. ب) صباي کاشانی یکی از آثار خود را به نام به تقلید از بوستان سعدی در قالب شعری سرود. ج) تنها اثر قابل توجه در زمینه تحقیقات ادبی و تاریخی دوره بیداری کتاب است.	۰/۷۵						
۲	عبارت زیر چه کسی را معرفی می کند؟ «از موفق ترین رهروان شعر نیمایی است که بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، و کهن گرایی از ویژگی های شعر اوست.» آخر شاهنامه» یکی از مجموعه شعرهای اوست.	۰/۲۵						
۳	در کدام دوره از ادوار چهارگانه ی شعر فارسی معاصر، شاعران بهتر و هنری تر از گذشته به جوهر شعر دست یافتند؟ و مضمون شعر آن ها بیشتر چه نوع نقدی را در بر می گرفت؟ الف) دوم – اجتماعی ب) دوم – تاریخی ج) چهارم – اجتماعی د) چهارم – تاریخی	۰/۲۵						
۴	اولین رمان اجتماعی دوره معاصر را نام ببرید.	۰/۲۵						
۵	در جدول زیر هر یک از آثار در ستون «الف» را به پدید آورندگان آن ها در ستون «ب» وصل کنید. (یک مورد در ستون «ب» اضافی است).	۰/۵						
<table><tr><td>الف) دستور زبان عشق</td><td>ب) (۱) علی مؤذنی</td></tr><tr><td>ب) ظهور</td><td>ب) (۲) محمد رضا سرشار</td></tr><tr><td></td><td>ب) (۳) قیصر امین پور</td></tr></table>		الف) دستور زبان عشق	ب) (۱) علی مؤذنی	ب) ظهور	ب) (۲) محمد رضا سرشار		ب) (۳) قیصر امین پور	
الف) دستور زبان عشق	ب) (۱) علی مؤذنی							
ب) ظهور	ب) (۲) محمد رضا سرشار							
	ب) (۳) قیصر امین پور							
ب) سبک شناسی (۲ نمره)								
۶	«درستی» و «نادرستی» عبارت های زیر را مشخص کنید. الف) در سطح فکری دوره بیداری نگرش شاعران از جزئی نگری و عینیت گرایی به کلی نگری و ذهنیت گرایی تغییر کرد. ب) در شعر سنتی دوره انقلاب اسلامی، تقلید از سبک عراقی و خراسانی زیاد است. ج) مدح و هجو و ذم در شعر معاصر بسیار کم است.	۰/۷۵						
۷	هریک از ویژگی های زیر به کدام سطح از قلمرو های سه گانه (زبانی، ادبی، فکری) نثر معاصر اشاره دارد؟ الف) راه یافتن شماری از واژه های اروپایی به زبان فارسی ب) حضور محسوس و آشکار اساطیر یونانی ، رومی و عبری در داستان نویسی معاصر ج) تنوع و گوناگونی در قالب ها و ساختار داستان ها	۰/۷۵						
ادامه سؤالات در صفحه دوم								

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
۸	مفهوم «آزادی» در شعر دوره بیداری مترادف با چه مفهومی است؟	۰/۲۵
۹	واژه های کدام گزینه مناسب ترین پاسخ برای تکمیل جاهای خالی عبارت زیر است؟ در حماسه بُعد و در عرفان بُعد غلبه دارد. ۱- آسمانی - زمینی ۲- اخلاقی - تعلیمی ۳- زمینی - آسمانی ۴- تعلیمی - اخلاقی	۰/۲۵
(ج) موسیقی شعر (۶ نمره)		
۱۰	دومین پایه آوایی کدام مصراع «فعلاتن» است؟ الف) فلک با تنگ چشمان گوشه چشم دگر دارد ب) سبک سری که زند پیش بحر لاف وجود	۰/۵
۱۱	در بیت زیر اختیارات زبانی را با ذکر شماره هجا نشان دهید. «سوی چاره گشتم ز بیچارگی ندادم بدو سر به یکبارگی» الف) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ب) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه	۰/۵
۱۲	با توجه به بیت "چیست این سقف بلند ساده ی بسیار نقش الف) وزن بیت را بنویسید. ب) یک اختیار شاعری زبانی در مصراع اول مشخص کنید.	۰/۷۵
۱۳	وزن بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟ «به حُسن خلق و وفا کس به یار ما نرسد تو را در این سخن انکار کار ما نرسد» الف) فاعلاتن مفاعیلن فععلن ب) فعولن فعولن فعولن فعولن ج) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن د) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فععلن	۰/۲۵
۱۴	کدامیک از ابیات زیر ، دو «برش آوایی» دارند؟ الف) دلم گرفته از این روزها دلم تنگ است میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است ب) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت	۰/۲۵
۱۵	در بیت زیر یک «اختیار وزنی» بیابید و نوع آن را بنویسید. دلم شکسته تر از شیشه های شهر شماست شکسته باد کسی کاین چنینمان می خواست	۰/۵
۱۶	با توجه به ابیات زیر بحر مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید. (یک مورد اضافه است) . (رجز مربع سالم - هزج مسدس محذوف - رمل مثنی سالم) الف) هر که چیزی دوست دارد، جان ودل بر وی گمارد هر که محرابش تو باشی ، سر ز خلوت برنیارد ب) نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت از دار ملک آشنایی	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه سوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		تعداد صفحه: ۵	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف		سؤالات					
نمره							
۱۷	با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. «من ندانم به نگاه تو چه رازی است نهان الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه های هجایی آن را بگذارید. ج) وزن بیت را بنویسید. د) یک اختیار «وزنی» مشخص کنید.						۲/۵
۱۸	شعر زیر در قالب نو نیمایی سروده شده است؛ وزن شعر از تکرار کدام رکن حاصل می شود؟ تو دانی کاین سفر هرگز به سوی آسمان ها نیست / سوی بهرام، این جاوید خون آشام / سوی این ها و آن ها نیست						۰/۲۵
د) زیبایی شناسی (۶ نمره)							
۱۹	با توجه به آرایه های (اغراق - حس آمیزی - ایهام تناسب - تناقض) برای هر بیت یک آرایه مناسب بنویسید. (یک مورد در کمانک اضافی است). الف) غم اگر به کوه گویم بگریزد و بریزد ب) چون زخم دل اهل نظر تازه نماند ج) همچو نی زهری و تریاقی که دید که دگر بدین گرانی نتوان کشید باری تا پسته ی خندان تو حرفش نمکین است همچو نی دمستار و مشتاقی که دید						۰/۷۵
۲۰	بخش های مشخص شده در ابیات زیر، کدام «آرایه معنوی» را پدید آورده است؟ الف) (عرضه کردم دو جهان بر دل کار افتاده ب) (فلک در خاک می غلطید از شرم سرافرازی به جز از عشق تو باقی همه فانی دانست اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را						۰/۵
۲۱	«تلمیح» به کار رفته در بیت زیر را بنویسید. آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است						۰/۵
۲۲	با توجه به بیت های زیر آرایه مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید و بنویسید. الف) چنان سایه گسترد بر عالمی ب) ز سخت گیری دوران چه باک عارف را ج) بوی دهن تو از چمن می شنوم د) مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم که زالی نیندیشد از رستمی (ایهام - ایهام تناسب) ز قحط سال، هما بی نوا خواهد شد (اسلوب معادله - اغراق) رنگ تو ز لاله و سمن می شنوم (تضمین - حس آمیزی) چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم (تضاد - تناقض)						۱
۲۳	در کدام یک از ابیات زیر آرایه «حسن تعلیل» به کار رفته است؟ دلیل هنری شاعر را در آفرینش این آرایه معنوی ذکر کنید. الف) از سیم به سر یکی کله خود ب) تا چشم بشر نبیندت روی ز آهن به میان یکی کمر بند بنهفته به ابر چهر دل بند						۰/۷۵
۲۴	در کدام بیت «اسلوب معادله» به کار رفته است؟ الف) صورت نبست در دل ما کینه کسی ب) پشت گوژ آمد فلک در آفرینش تا کند ج) محرم این هوش جز بیهوش نیست د) ملامت از دل سعدی فرونشوید عشق آینه هر چه دید فراموش می کند هر زمان پیشت زمین بوس از برای افتخار مر زبان را مشتري جز گوش نیست سیاهی از حبشی چون رود که خودرنگ است						۰/۲۵
ادامه سؤالات در صفحه چهارم							

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۲۵	در شعر زیر «واژه‌ای» دیده می‌شود که معنای نزدیک آن در بیت آمده است و معنای دور آن با یکی از واژه‌های بیت تناسب دارد، آن واژه کدام است؟ گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم الف) اکسیر ب) روی ج) مس د) زر	۰/۲۵
۲۶	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. (۱) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد (۲) یکی را حکایت کنند از ملوک الف) در کدام بیت آرایه ی ایهام وجود دارد؟ ب) با ذکر واژه ایهام دار ، معانی مختلف آن را بنویسید.	۰/۷۵
۲۷	با توجه به ابیات زیر در کدام گزینه ، آرایه ها به درستی به کار رفته است؟ چه زنم چونای هر دم ز نوای شوق او دم که لسان غیب خوشتر بنوازد این نوا را « همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی به پیام آشنایی بنوازد آشنا را » الف) مراعات نظیر - تلمیح ب) تلمیح - تشبیه ج) تضمین - مراعات نظیر د) تلمیح - تضمین	۰/۲۵
۲۸	در بیت زیر کدام آرایه وجود ندارد؟ اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی خرم کند چمن را باران صبحگاهی الف) اسلوب معادله ب) تشخیص ج) حسن تعلیل د) مراعات نظیر	۰/۲۵
۲۹	با توجه به بیت " گر ندیدی قبض و بسط عشق را بر یک بساط الف) لف دوم و نشر اول را مشخص کنید. ب) نوع لف و نشر را بنویسید.	۰/۷۵

هـ) نقد و تحلیل نظم و نثر : (۴ نمره)

۳۰	شعر زیر سروده « فرخی یزدی » است، با بررسی ابیات به سوالات خواسته شده پاسخ دهید. « آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی تا مگر به دست آرم دامن وصالش را در محیط طوفان زامهرانه در جنگ است دامن محبت را گر کنی ز خون رنگین الف) سراینده از شاعران شاخص کدام دوره می باشد؟ و از کدام شاعران گذشته تاثیر پذیرفته است؟ (ذکر یک شاعر کافی است). ب) ویژگی بارز فکری شاعر را در این سروده بنویسید.	۱
ادامه سؤالات در صفحه پنجم		

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۳۱	نمونه زیر از کتاب «ارزیابی شتابزده» اثر جلال آل احمد است. با بررسی آن، به پرسش ها پاسخ دهید. «شبی که آن اتفاق افتاد، ما به صدای در از خواب پریدیم؛ اول گمان کردم میراب است. خواب که از چشمم پرید و از گوشم تازه فهمیدم که در زدن میراب نیست و "شستم خبردار شد." گفتم: «سیمین! به نظرم حال پیرمرد خوش نیست» کلفتشان بود، وحشت زده می نمود. آن سر بزرگ داغ داغ بود؛ اما چشم ها را بسته بودند؛ کوره ای تازه خاموش شده. عالیه خانم بی تاب می کرد و هی می پرسید: "فلانی یعنی نیمام از دست رفت؟!" گفتم: «برو سماور را آتش کن؛ حالا قوم و خویش ها می آیند». سماور نفتی که روشن شد، گفتم رفت قرآن آورد. لای قرآن را باز کردم؛ آمد: «والصافات صفا» الف) «ارزیابی شتابزده» مجموعه جلال آل احمد است. ب) با بررسی نوشته فوق، یکی از ویژگی های برجسته زبانی نثر جلال آل احمد را بنویسید. ج) یک "کنایه" در متن بیابید که ضرب المثل شده است. د) آرایه "تضمین" را در متن فوق پیدا کنید و بنویسید.	۱
۳۲	با توجه به شعر زیر به پرسش ها پاسخ دهید. می تراود مهتاب / می درخشد شب تاب / نیست یک دم شکند خواب به چشم کس و لیک / غم این خفته چند / خواب در چشم ترم می شکند. الف) شعر در چه قالبی سروده شده است؟ یکی از ویژگی های آن را بنویسید. ب) شعر از تکرار کدام رکن (وزن) حاصل شده است؟ ج) مضمون و پیام شعر را بنویسید.	۱
۳۳	یکی از ویژگی های ادبی شعر انقلاب اسلامی راه یابی نمود در سروده های شاعران این دوره است. دو نمونه از "نمادپردازی" سلمان هراتی را در شعر زیر بنویسید. "دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ / امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو این فصل، فصل من و توست، فصل شکوفایی ما / برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو"	۰/۵
۳۴	با توجه به متن زیر از «چرند و پرند دهخدا» به سوالات پاسخ دهید. گفتم: «بابا والله من مرده شماها زنده، شما از وکیل خیر نخواهید دید، مگر همان مشروطه خالی چطور است؟ گفتند: "برو پی کارت سواد نداری حرف زن" باری حالا بعد از دو سال سر حرف من افتاده اند، حالا تازه می فهمند که شأن مقنن (=قانون گذار) بالاتر از آن است که به قانون عمل کند. این ها را مردم تازه می فهمند. من از قدیم می فهمیدم، چون گریه های مادرم را دیده بودم، برای این که چشم های مثل ازرق شامی بابام هنوز یادم بود.» الف) با توجه به نثر فوق، بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان چه بوده است؟ ب) بارزترین ویژگی زبانی نثر دوره بیداری را با توجه به متن بنویسید.	۰/۵
	سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر ما می رود، ارادت اوست جمع نمره	۲۰